

Pavadinimas: Statiška ir dinamiška tikrovė.
Dalykas: Filosofija
Klasė: III gimnazijos
Pasiekimų sritis: Pažinimo problema
Mokymo(si) turinio tema: 22.2.3. Statiška ir dinamiška tikrovė.
Ilgalaikio plano dalis (nurodoma kokios temos/-ų prieš tai buvo mokomasi): Platono ola ir I. Kanto transcendentalinė filosofija.
Valandų skaičius nurodytas ilgalaikiame plane: 8
Mokymosi uždaviniai (pamatuojami) ir vertinimo kriterijai: Įvardins kas teikia žmogui pagrindą nuolatos kintančiame pasaulyje. Sudarys minčių žemėlapi apie tai kaitą ir stabilumą. Savais žodžiais paaiškins Tomo Akviniečio pirmąjį Dievo buvimo įrodymą. Paaiškins kokią svarbą Aristotelis teikė jūslėms. Parašys esė duota tema, pagal esė vertimo kriterijus.
Galimi mokymo(si) metodai, siūloma veikla: teksto skaitymas, debatai, diskusiniai klausimai, darbas individualiai ir grupėse, esė rašymas.
Mokymui(si) skirtas turinys, pateikiamas tekstu, vaizdu, su nuorodomis ir pan.
Užduotys, skirtos pasiekti mokymosi uždavinių (vertinimo instrukciją rengti pagal 2 priedą)
Užduotys, skirtos vertinimui ir įsivertinimui (vertinimo instrukciją rengti pagal 2 priedą)
Namų darbai (jei reikia, nurodykite, kokius namų darbus mokiniai turėtų atlikti) dalį šių užduočių mokytojas (-a) gali skirti namų darbams arba savarankiškam darbui.
Siūloma papildoma medžiaga / literatūra / skaitmeninės mokymo priemonės (SMP) Visos pamokoje naudojamos internetinės svetainės nurodytos prie kiekvienos pamokos temos atskirai.
Reikalingi materialiniai ir technologiniai ištekliai: išmanioji lenta arba projektorius, internetas.

1-2 pamokos

Užduotis Nr. 1. Sudarykite minčių žemėlapi tema – kas teikia žmogui pagrindą kintančiame pasaulyje?

Užduotis Nr. 2. Atsakykite į klausimus:

- Remdamiesi savo patirti atsakykite, ar esame pastovių, nekintančių dalykų?
- Kas žmoguje kinta, o kas lieka pastovu?

Užduotis Nr. 3. Pasižiūrėkite animacinį filmuką “Matilda ir atsarginė galva” (KEUB duomenų bazė), rež. Ignas Meilūnas, 2020.

Susiekite animacinio filmuko pagrindinę mintį su statiškumo ir dinamiškumo tema.

3 pamoka

Užduotis Nr. 1. Atsakykite į klausimus.

1. Įstatykite trūkstamus žodžius.

Parmenidas teigė, kad viskas, kas yra, egzistuoja,
.....ir yra nedaloma visuma.

laikiniai

kinta

amžinai

nekinta

2. Paaiškinkite kodėl Herakleito pozicija, kad visa visatoje yra nuolatinėje kaitoje, yra priešinga Talio filosofijai?
3. Kurią tikrovę Platonas laikė kintančia, o kurią pastovia?
4. Kuris filosofas kalbėjo apie tai kad, kad stabilu yra tik tai, kad viskas pasaulyje nuolatos kinta?
5. Kurie filosofai yra laikomi atomizmo teorijos pradininkais?

4 pamoka

Užduotis Nr. 1. Surenkite diskusiją tema – kas padeda žmogui išlikti nuolatos kintančiame pasaulyje?

Diskusijoje aptarkite šiuos klausimus:

- Ar žmogui būtina turėti stabilius, nekintančius “ramsčius” savo gyvenime? Kas jie galėtų būti, pateikite pavyzdžių?
- Ar įmanoma gyventi be jokio stabilumu, pavyzdžiui, nuolat keliaujant iš vienos šalies į kitą, neprisirišant prie jokios aplinkos ir žmonių?

5 pamoka

Užduotis Nr. 1. Perskaitykite T. Sodeikos, J. Baranovos vadovėlio “Filosofija” skyriuje „Religija“ pateiktą Tomo Akviniečio teksto ištrauką „Dievas – pirmasis judintojas“ (p. 424).

Klausimas:

- Savais žodžiais paaiškinkite pirmąjį Tomo Akviniečio sukurtą Dievo buvimo įrodymą. Kodėl Dievas – nejudantis?
- Kokių dar žinote Dievo buvimo įrodymų? Pateikite pavyzdžių, kuo jie panašūs, kuo skiriasi? Ar visuose Dievas – nekintantis, stabilus?

6 -7 pamokos

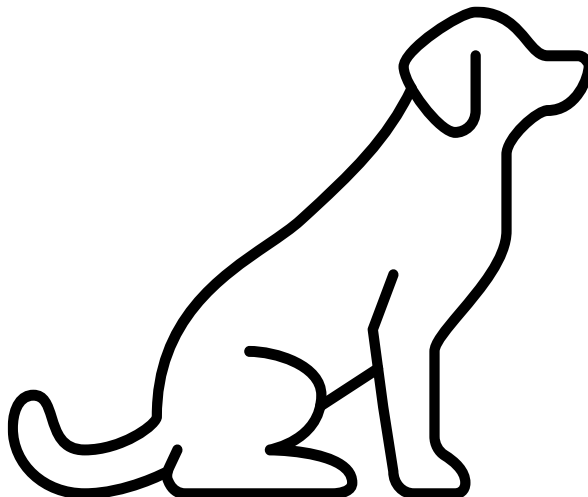
Užduotis Nr. 1. Atsakykite į klausimus.

- Kodėl Aristotelis kintančias jusles laikė svarbiu žinių šaltiniu?
- Sudėliokite teiginius iš eilės vis didesnio abstraktumo linkme.

Tiesą atrandame svarstydami savo pasaulio pažinimą.
Pasitelkę pojūčius ir protą suprantame, kas šunį daro šunimi.
Matome skirtingus sąvokos “šuo” įsikūnijimus pasaulyje.
Atpažįstame bendrus visų šunų bruožus.

(Užduotyje naudojami teiginiai iš knygos *Filosofija. Pegaso kolekcija*. Alma littera. Vilnius, 2016 ,p. 58)

Užduotis Nr. 2. Nusipieškite šunį ir sužymėkite, kas šunyje yra kintama dalis, o kas yra pastovi?

8 pamoka

Užduotis Nr. 1. Sudarykite minčių žemėlapi tema/nupieškite komiksą/sukurkite filosofinę esė (pasirinkite vieną iš galimybių):

Antrą kartą į tą pačią upę neįbrisi. (Herakleitas)

1-2 pamokos. Užduoties Nr. 1 vertinimo instrukcija / kriterijai

Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
Mokiniai pildo minčių žemėlapi, užduotyje pateikti pavyzdiniai klausimai, galima sugalvoti ir savo klausimų. Svarbu užpildyti kuo išsamesnį minčių žemėlapi tema: kas teikia žmogui pagrindą kintančiame pasaulyje?		Nevertinama taškais arba vertinama pagal mokytojo (-os) sugalvotą vertinimo sistemą

1-2 pamokos. Užduoties Nr. 2 vertinimo instrukcija / kriterijai

Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
<p>Mokiniai apskritimo centre surašo kas jiems siejasi su menu: parodos, kūrybos džiaugsmas, piešimas ir pan. Apskritimo išorėje surašo kas nesisieja, pavyzdžiui, kelionės. Bet tai gali būti pretekstas diskusijai, gal ne visi su tuo sutiks, pateiks savo argumentų ir pan.</p> <p>Atsakymai į klausimus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ar yra dalykų, kurie negalėtų būti sietini su menu? Kodėl? <p>Mokinių atsakymai gali būti įvairūs, svarbu kaip jie argumentuos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pasvarstykite, kokia meno reikšmė žmogui? <p>Meno reikšmė žmogui gali būti labai skirtinga: vieną meno kūrinys gali</p>		Nevertinama taškais arba vertinama pagal mokytojo (-os) sugalvotą vertinimo sistemą

<p>paskatinti pažvelgti į kokį nors reiškinių visai kitaip, nei jis buvo įpratęs galvoti, kitą gali sukrėsti, dar kitam gali nieko nereikšti. Mokinį atsakymai gali būti įvairūs, svarbu kaip jie argumentuos.</p>		
--	--	--

3 pamoka. Užduoties Nr. 1 vertinimo instrukcija / kriterijai

Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
<p>Užduotis Nr. 1. Atsakykite į klausimus.</p> <p>1. Įstatykite trūkstamus žodžius.</p> <p>Parmenidas teigė, kad viskas, kas yra, egzistuoja amžinai, nekinta ir yra nedaloma visuma.</p> <p>2. Paaiškinkite kodėl Herakleito pozicija, kad visa visatoje yra nuolatinėje kaitoje, yra priešinga Talio filosofijai?</p> <p>Talis, priešingai nei Herakleitas, siekė apibrėžti daiktus, nurodydamas į nekintančią jų esmę.</p> <p>3. Kurią tikrovę Platonas laikė kintančia, o kurią pastovia?</p> <p>Kintanti – šėšėlių tikrovė.</p> <p>Pastovi – idėjų tikrovė.</p> <p>4. Kuris filosofas kalbėjo apie tai kad, kad stabilu yra tik tai, kad viskas pasaulyje nuolatos kinta?</p> <p>Herakleitas</p> <p>5. Kurie filosofai yra laikomi atomizmo teorijos pradininkais?</p> <p>Leukipas ir Demokritas</p>		<p>Nevertinama taškais arba vertinama pagal mokytojo (-os) sugalvotą vertinimo sistemą</p>

--	--	--

4 pamoka. Užduoties Nr. 1 vertinimo instrukcija / kriterijai

Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
Mokiniai galvoja argumentus, dalyvauja diskusijoje.		Nevertinama taškais arba vertinama pagal mokytojo (-os) sugalvotą vertinimo sistemą

5 pamoka. Užduoties Nr. 1 vertinimo instrukcija / kriterijai

Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
<p>Klausimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> Savais žodžiais paaiškinkite pirmąjį Tomo Akviniečio sukurtą Dievo buvimo įrodymą. Kodėl Dievas – nejudantis? <p>Dievas yra pirmasis judintojas, t.y. tas, kuris suteikia judėjimą kitiems dalykams, todėl jis pats negali būti judantis, kintantis, nes yra visa ko pradžia.</p> <ul style="list-style-type: none"> Kokių dar žinote Dievo buvimo įrodymų? Pateikite pavyzdžių, ku jie panašūs, ku skiriasi? Ar visuose Dievas – nekintantis, stabilus? <p>Pavyzdžiui, Anzelmo Kenterberiečio Dievo buvimo įrodymas. Daugelyje šių įrodymų Dievas yra tai kas stabilu, kas suteikia pradžią kitiems ir turi visas įmanomas savybes.</p>		Nevertinama taškais arba vertinama pagal mokytojo (-os) sugalvotą vertinimo sistemą

6-7 pamokos. Užduoties Nr. 1 ir Nr. 2 vertinimo instrukcija / kriterijai

Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
<ul style="list-style-type: none"> • Kodėl Aristotelis kintančias jusles laikė svarbiu žinių šaltiniu? <p>Nuo juslių prasideda pažinimo procesas, nes jos leidžia išvelgti skirtumus tarp daiktų. Be juslių negalėtume susidaryti tikslaus tikrovės vaizdo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sudėliokite teiginius iš eilės vis didesnio abstraktumo linkme. <p>Matome skirtingus sąvokos “šuo” įsikūnijimus pasaulyje. Atpažįstame bendrus visų šunų bruožus. Pasitelkę pojūčius ir protą suprantame, kas šunį daro šunimi. Tiesą atrandame svarstydami savo pasaulio pažinimą.</p> <p>Kas šunyje yra kintama dalis, o kas yra pastovi?</p> <p>Pastovi dalis - gyvūnas, turi keturias kojas, loja. Kintanti dalis – spalva, dydis, kailio ilgis.</p>		<p>Nevertinama taškais arba vertinama pagal mokytojo (-os) sugalvotą vertinimo sistemą.</p>

8 pamoka. Užduoties Nr. 1 vertinimo instrukcija / kriterijai

Atsakymo pavyzdys	Taškai	Pastabos
<p>Mokiniai sudaro minčių žemėlapi tema/nupiešia komiksą/sukuria filosofinę esė (pasirenka vieną iš šių galimybių) tema:</p> <p>Antrą kartą į tą pačią upę neįbrisi. (Herakleitas)</p>		<p>Rekomenduojama vertinti pagal esė vertinimo kriterijus.</p> <p>Ši užduotis gali būti skirta pasikartojimui arba savarankiškam žinių gilinimui.</p>

Parengė Sigita Šilingaitė